

II. DM betegek per os antidiabetikumról inzulin kezelésre való átvezetése járóbeteg szakorvosi rendelőben

Molnár Ilona, dr. Regényi Jakab

Vasútegészségügyi Szolgáltató Nonprofit Kiemelten Közhasznú
Korlátolt Felelősségű Társaság Szegedi Egészségügyi Központ

A DIABETES A 21. SZÁZAD NÉPBETEGSÉGE

A Nemzetközi Diabétesz Szövetség (IDF) legfrissebb becslései alapján a betegség a világ felnőtt (21-79 éves) lakosságának 8,4 százalékát érinti. Az esetek becsült száma 2012-ben 371 millió volt, 2013-ra 382 millióra növekedett. A szervezet 2035-re 55 százalékos növekedést jósol, a betegséggel élők száma tehát 592 millióra emelkedhet.

Magyarországon 600.000 ismert diabéteszes betegről tudunk.

Hazánk az ötödik legrosszabb helyen áll a cukorbetegség és szövődményei által bekövetkezett halálesetek tekintetében és nagyon magas a betegség okozta lábamputációk száma is - derül ki a 30 európai állam diabétesz ellátórendszerének helyzetét feltérképező, Bécsben közzétett 2014. évi Európai Diabétesz Mutatóból.

Ma Magyarországon minden 4. embert veszélyeztet a diabétesz.

Naponta 2 cukorbeteg veszti el a látását
és 7 amputációt végeznek a betegség következtében.

A cukorbetegség túlnyomó többsége a kettes típusú diabétesztől szenved, amely jellemzően az **egészségtelen életmód miatt** alakul ki.

Egészséges táplálkozással, a testsúly optimális szinten tartásával és rendszeres mozgással ez a típus **90 százalékban megelőzhető.**

A cukorbetegség kezelésében, ha az életmódkezelés, a per os antidiabetikum már nem elégséges a kívánt anyagcsere-állapot elérésére és fenntartására, akkor **Inzulin terápiával kell azt kiegészíteni.**

Az Inszulin terápiát kórházban, klinikán diabetológiai osztályon általában 1 hét bent fekvés alatt állítják be, vagyis tanítják meg a beteget a terápia elméletére, módszerére és gyakorlatára.

- ▶ Szegeden a Vasútegészségügyi rendelőben, **diabetológiai szakrendelésen** 10 hónapja adta be magának először az első Inzulin injekcióját és történt meg a per os kezelésről Inzulin terápiára való átvezetése.

Hogyan jutottunk erre az elhatározásra?

- ▶ - az első betegünknek fokozatosan emelkedő magas HbA1c értéke volt, ami indokoltta az inzulin terápia beállítását
- ▶ - DE a beteg folyamatosan negálta az inzulin terápiát
- ▶ - EDUKÁLÁS során kiderült a beteg rossz szociális helyzete, vagyis nem engedhette meg magának hogy egy hétre fekvőbeteg intézetbe menjen (kiskorú gyermekét egyedül nevelte, rossz anyagi helyzete miatt táppénz szóba sem jöhetett)

Megoldás keresés...

- ▶ Felmerült a kérdés miért ne próbálhatnánk meg ambulánsan beállítani az inzulin terápiát?
- ▶ Hogyan tegyük ?
- ▶ Terápiás lap kidolgozása
- ▶ Edukáció menetének meghatározása
- ▶ és elindultunk.....

- ▶ Azóta már további 8 betegnek NEM kellett a
 - ▶ munkahelyéről hiányoznia
 - ▶ táppénzt igénybe vennie
- ▶ fekvőbeteg intézetbe befeküdni
- ▶ életszerűbb inzulin beállítás

Edukáció

Célja, hogy a beteg megszerezze /elsajátítsa a megfelelő ismeretanyagot, önbizalmat, önmaga iránti felelősséget, magatartásbeli készségeket.

Képessé váljon betegsége önmenedzselésére.

EDUKÁCIÓS FOLYAMAT

▶ A beteg

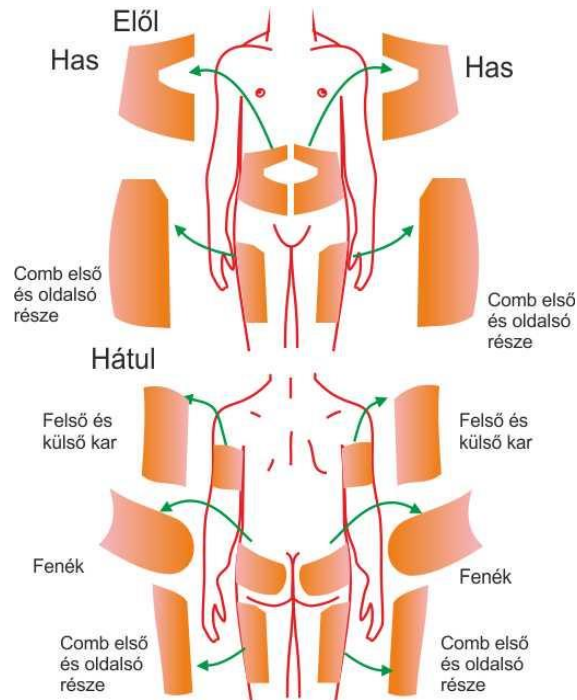
- állapotától
- vércukor szintjétől
- diabetes kezelésének ismeretétől
- edukáltságának szintjétől

függően 1-3 alkalommal jön el 1-1 óra tanácsadásra ami **megelőzi, felkészíti** őt az egynapos intenzív edukációra, ahol megkezdí inzulin terápiáját.

I. TANÁCSADÁS

Ismerkedés az elkövetkezően használatos inzulinnal

- hogyan tároljuk az inzulint
 - * amit éppen használ a PEN-jében
 - * hűtőben
- hová adjuk be
 - mikor adjuk be
 - mennyit adjunk be
 - * korrigációs lehetőségek vércukor szinttől függően

II. TANÁCSADÁS

Átismételjük az inzulinról tanultakat
Megbeszéljük a felmerülő kérdéseket
PEN használatának elsajátítása

- összeszerelés
- légtelenítés
- inzulinadag beállítása, majd beadása
- gyakorlás, (gyümölcsbe inzulin befecskendezése)
- PEN tisztítása

III. TANÁCSADÁS

- ▶ Ismétlés az előző két alkalommal megszerzett ismeretekről
- ▶ Felmerülő kérdések megbeszélése
- ▶ Vércukorszint mérés együtt a beteggel
 - ▶ Lehetőség a korrigálásra, és a technika tökéletesítésére
- ▶ Hypoglikémiáról való tudás elmélyítése
 - ▶ Tünetek
 - ▶ Kezelés
- ▶ Diéta, testmozgás fontossága
- ▶ Megváltozott életmód
 - ▶ Időhöz kötöttség az inzulinterápia miatt
- ▶ Felkészülés az inzulin beállítás napjának elkövetkező eseményeire

- ▶ Természetesen mind a három tanácsadás végén írásos anyagot kap a beteg az aznap tanultakról,
- ▶ hiszen tudjuk, hogy hosszú az 1 óra és a sok új ismeretre csak szelektíven fog a beteg emlékezni.

INZULINTERÁPIA - EGY NAPOS INTENZÍV EDUKÁCIÓ

- ▶ Erre az alkalomra a beteg már a harmadik tanácsadás végén megkapja a **terápiás lapot**, amin szerepel:
 - ▶ Inzulin beállítást megelőző este már NE vegye be a „cukorgyógyszereit”
 - ▶ Inzulin beállítási napon hozzon magával
 - ▶ 30g CH reggelit
 - ▶ 15g CH tízórait
 - ▶ 50g CH ebédet
 - ▶ 15g CH uzsonnát
 - ▶ 40g CH vacsorát
 - ▶ Inzulinját (melyet már előző este kivett a hűtőből, és szobahőmérsékleten tárolt)
 - ▶ Inzulinadagoló PEN-jét - ahhoz csatlakozó tűjét
 - ▶ Vércukormérő készülékét

- ▶ A beteg reggel $\frac{3}{4}$ 7-kor érkezik
 - ▶ Átbeszéljük a napi teendőket
 - ▶ Beteg szorongásának oldása
- ▶ 7:20 vércukormérés :mmol/L
- ▶ 7:30 inzulin beadása (az adag vércukorszinttől függ) :NE sc.
- ▶ 8:00 reggeli (30g CH)
- ▶ 9:30 vércukormérés :mmol/L
- ▶ 10:00 tízórai (15g CH)
- ▶ Szabadprogram
- ▶ 11:55 vércukormérés :mmol/L
- ▶ 12:00 inzulinbeadás:NE sc.
- ▶ 12:30 ebéd (50g CH)

- ▶ 14:00 vércukormérés :mmol/L
- ▶ 15:00 uzsonna (15g CH)
- ▶ 17:55 vércukormérés :mmol/L
- ▶ 18:00 inzulinbeadás:NE sc.
- ▶ 18:30 vacsora (40g CH)

A nap lezárása

- ▶ **Az egész nap eseményeinek átbeszélése, felmerülő kérdések megválaszolása**
- ▶ Otthonában :
- ▶ 20:00 vércukormérés :mmol/L
- ▶ 21:00 inzulinbeadás :NE sc.
- ▶ Hajnali 2 és 3 óra között vércukormérés :mmol/L
- ▶ Másnap reggel telefonon inzulinadag korrigálása
- ▶ (a vc.értékeket otthonában is vezette a beteg a terápiás lapon)
- ▶ 1 hét múlva egy napos vércukor önellenőrzési profilt diktál be a beteg telefonon, ami lehetővé teszi az inzulin terápia finomítását
- ▶ 2 majd 4 hét múlva kontroll edukáció

Biztonság érzés

- ▶ Ha beteg igényli, vagy bizonytalan frissen szerzett tudásában lehetőség van arra hogy másnap ismét együtt csináljuk végig az inzulin terápiát.
- ▶ Továbbiakban ha a betegnek kérdése lenne, vagy elbizonytalanodna, folyamatos telefonos segítséget kaphat dr. Regényi Jakab főorvos Úrtól.

Szakrendelésünkön eddig 9 inzulinterápiára beállított betegünk

- HbA1c, éhgyomri és pp. vércukorszintje jelentősen csökkent,
- mindennapjaikba sikeresen beépítették az inzulinterápiát,
- életmódváltásukkal lehetőségük van minőségi életet élni.

Köszönöm a figyelmet!

Vasútegésztségi Szolgáltató Nonprofit Kiemelten Közhasznú
Korlátolt Felelősségű Társaság Szegedi Egészségügyi Központ

